

Téma : VÝŽIVA A KRMENIE PLEMENNÝCH ŽREBCOV

Mladé žrebce určené na plemenitbu sa krmia viac než mladé kobyly. Pre ich správny vývin je nevyhnutný pastevný odchov.

Správna technika kŕmenia má vplyv na produkciu a na kvalitu semena. Ejakulát žrebca obsahuje až 25 000 000 spermií a priemerne asi 250 mg bielkovín. Na vytvorenie 1 mg bielkovín ejakulátu potrebuje zviera približne 1 g stráviteľných bielkovín. To znamená, že na vznik ejakulátu treba pre jedného žrebca zabezpečiť až 250 g stráviteľných bielkovín. Pre tvorbu semena sú dôležité aj niektoré aminokyseliny, ako napr. lyzín a arginín.

Optimálna funkcia všetkých orgánov žrebca sa dosiahne racionálnou a vhodnou výživou, pohybom a primeranou prácou. Odporúča sa, aby sa žrebce nechávali vo výbehu 2—3 hodiny. Vhodná je aj denná, asi hodinová prechádzka pod sedlom (v miernom kluse). Ťažšie žrebce sa zapriahajú a používajú sa na ľahšie práce.

Žrebce, ktoré pracujú, sa krmia normálne, ale pridávajú sa im jadrové krmivá. Vyššie kŕmne dávky sa podávajú už 1—1,5 mesiaca pred obdobím pripúšťania, ako aj počas celého obdobia, keď sa žrebec používa na plemenitbu.

Pri kŕmení sa berie ohľad na počet pripúšťaní (skokov). Zásadne sa nepodáva veľké množstvo objemových krmív. Najvhodnejšie je dobré lúčne, lucernovotrávne alebo ďatelinovotrávne seno, z jadrových krmív ovos, pšeničné otruby a bôb. Plemenný žrebec má dostať 6—8 kg jadrových krmív denne. V letnom období sa môže pridať 10—15 kg zeleného krmu, čo pôsobí dieteticky. Vyššie dávky tohto krmiva sú však škodlivé pre kondíciu. Zo šťavnatých krmív je najvhodnejšia kŕmna mrkva (pre obsah karoténu) alebo kŕmna repa. Z jadrových krmív sa často odporúča podávať hrach, hrach siaty roľný a sladký vlčí bôb. Sušené kvasnice a sušený lepok sa zaraďujú do kŕmnej dávky pre vysoký obsah bielkovín a vitamínov skupiny B; tieto krmivá majú okrem toho priaznivé dietetické účinky.

V období intenzívnej pohlavnej činnosti sa žrebcom podávajú aj krmivá živočíšneho pôvodu, a to odstredenú mlieko (2—3 l), krvná múčka (200—250 g) a osvedčuje sa aj čerstvá krv.

Ak sa žrebce krmia len ovsom bez kvalitného sena, majú nedostatok vápnika. Nedostatok vápnika a fosforu zapríčiňuje nízku koncentráciu spermií a pokles pohlavnej aktivity.

Na pohlavnú činnosť má značný vplyv aj vitamín A (ovplyvňuje aj činnosť nervovej sústavy), ktorý sa podáva v dostatočnom množstve vo forme provitamínu A. Na pohlavnú činnosť pôsobí priaznivo aj skrmovanie pšeničných, ražných, jačmenných alebo ovsených klíčkov, ktoré sú zdrojom vitamínu E. Vitamín E je dôležitý najmä pre žrebce s nižšou pohlavnou aktivitou a na začiatku pripúšťacieho obdobia.

Veľkosť kŕmnej dávky s dostatočným obsahom bielkovín, vitamínov a minerálnych látok závisí od intenzity využitia žrebca na plemenitbu. Treba si zapamätať, že nielen nedostatočné kŕmenie, ale aj sústavné prekrmovanie pôsobí na pohlavnú činnosť nepriaznivo.

Potreba živín pre plemenné žrebce

Hmotnosť kg	Pracovné zaťaženie	Obdobie	Sušina	SNL	ŠJ	Ca	P	Na	Karotén β
			kg	g		g			mg
500	ľahká práca	mimo pripúšťania	10,80	705	4,50	42	34	10	60
	(kondičný pohyb)	pripúšťacie	10,80	1055	5,60	42	34	10	60
	stredne ťažká práca	mimo pripúšťania	12,00	910	5,50	48	39	12	68
		pripúšťacie	12,00	1265	6,60	48	39	12	68
	ťažká práca (športová príprava)	mimo pripúšťania	13,00	1120	6,50	52	42	14	75
600	ľahká práca	mimo pripúšťania	12,40	800	5,10	51	41	12	72
	(kondičný pohyb)	pripúšťacie	12,40	1200	6,35	51	41	12	72
	stredne ťažká práca	mimo pripúšťania	13,70	1000	6,10	57	46	14	80
		pripúšťacie	13,70	1400	7,35	57	46	14	80
	ťažká práca (športová príprava)	mimo pripúšťania	14,70	1210	7,10	63	51	16	90
700	ľahká práca	mimo pripúšťania	14,00	890	5,70	60	49	14	84
	(kondičný pohyb)	pripúšťacie	14,00	1335	7,10	60	49	14	84